

ਵਿਜੇਂਦਰ ਜੈਨ, ਸੀਜੇ, ਅਤੇ ਮਹੇਸ਼ ਗਰੋਵਰ, ਜੇ

ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਆਪਣੇ ਐਲ ਆਰ ਦੁਆਰਾ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1986 ਦਾ ਐਲਪੀਏ ਨੰਬਰ 236

1979 ਦਾ ਸੀਡਬਲਯੂਪੀ ਨੰਬਰ 598

10 ਜੁਲਾਈ, 2007

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - ਅਨੁਛੇਦ. 226—ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮ, 1934-ਆਰ.ਐਲ. 16.24- ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ-ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ-ਵਾਰ-ਵਾਰ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦੀ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਕਾਪੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ- ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਪੱਖਪਾਤ ਹੋਇਆ-ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ, ਇਕੱਲੇ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਐਲਆਰਜ਼ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪਰਿਣਾਮੀ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਰਾਜ ਦਾ ਪੱਖ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਕੋਈ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਫਾਈਲ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ। ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਵਰਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਪੱਖਪਾਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(ਪਾਰਾ 7, 12 ਅਤੇ 13)

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਡੀ.ਐਸ.ਪਟਵਾਲੀਆ ।

ਏ.ਜੀ. ਮਸੀਹ, ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

(1) ਵਿਦਿਆਲੇ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਹੁਣ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਨਾ ਤਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

(2) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਪਟਵਾਲੀਆ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਢਲੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ। ਦੋ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

(3) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸ੍ਰੀ ਮਸੀਹ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਪਟੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਜਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਕਾਪੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨੋਟ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮ 16.24 ਤਹਿਤ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(4) ਉਸ ਦੇ ਸਪੁਰਦਗੀ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਰਮਜ਼ਾਨ ਖਾਨ (1)

(5) ਅਸੀਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜੋ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਨੰ. (iii) ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਟੈਂਡ ਲਿਆ ਹੈ "ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਜੋ ਮੈਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।"

(6) ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਆਧਾਰਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਪੈਰਾ (iii) ਜੋ ਕਿ ਪੇਪਰ ਬੁੱਕ ਦੇ ਪੰਨਾ 30 'ਤੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ, "ਕਿ ਇਹ ਪੈਰਾ ਗਲਤ ਅਤੇ ਗਲਤ ਹੈ, ਇਸਲਈ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨਿਯਮ 16.24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਨੋਟ ਲੈਣ ਅਤੇ ਜਿਰ੍ਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਵਿਭਾਗੀ

(7) ਇਕ ਪਾਸੇ ਰਾਜ ਦਾ ਪੱਖ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਕੋਈ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਦਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬੀ ਹਲਫਨਾਮੇ 'ਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਕਿ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

(8) ਰਾਜ ਲਈ ਵਿਦਵਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਪਰਾਧੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕੰਪ ਦੇ ਨੋਟ ਲੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਾ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਕਾਪੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰੋ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤੀ ਜਾਣੀ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਕਾਸ਼ੀਨਾਥ ਦੀਕਸ਼ਿਤਾ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (2) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਪੈਰਾ 9 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"9. ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ 20 ਦਸੰਬਰ, 1963 ਨੂੰ ਬੋਰਡ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸੰਬੋਧਿਤ ਪੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਜਵਾਬਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਕੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਬੋਝ ਪਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ।

ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅੰਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਅਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ; s, ਉਹ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ

ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ. ਅਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਬੰਧਤ ਬਿਆਨਾਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਉਸ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਸਬੰਧਤ ਕਰਮਚਾਰੀ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਕਿਵੇਂ ਤਿਆਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਦੋਸ਼ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਹਨ? ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੇਨਤੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇੱਕ ਅਸਥਿਰ ਰੁਖ ਕਿਉਂ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਾਪੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼ਾਇਦ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਸਟੇਟ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਸਿਰਫ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ: "ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੈ?" ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਤੋਲਿਆ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਅਡੋਲ ਰਵੱਈਆ ਨਹੀਂ ਅਪਣਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਬਰਬਾਦ ਹੋਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਦਾਲਤਾਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀਆਂ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਵਾਜਬ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾ ਕੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖਤਰਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਗੁਪਤ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨੋਟ ਲੈਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਸਟੈਨੋਗ੍ਰਾਫਰ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਹਿੱਸੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਾਜਬ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟ ਬਣਾਵੇ ਜੋ ਉਹ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ 25 ਜੁਲਾਈ, 1962 ਨੂੰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਅਪੀਲ I ਲੈਣ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੰਚਾਰ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਹਵਾਲੇ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ:-

(15) Appeal allowed.

“ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦੇ ਅਨੁਬੰਧ II ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ

ਸਾਰੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਨੋਟ ਲੈਣ ਜਾਂ ਕਾਪੀਆਂ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਟੈਨੋਗ੍ਰਾਫਰ ਜਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਲੈਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ Annexure II ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਸਦੇ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ, ਤੁਹਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਚਾਰਜ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤਤਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣ।

ਸਰਕਾਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਮੰਨਦੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਮੰਗਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ, ਇੱਕ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ। ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਜੋਖਮ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰੋਗੇ।

(9) ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਵੀਂ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਸਾਲ 1986 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਸੰਭਾਵੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਹੋਈ ਸੀ। 1974 ਵਿੱਚ, ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ।

(10) ਸਾਨੂੰ ਡਰ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਹ ਪੇਸ਼ਗੀ ਵੀ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮੰਨਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਇਕਸਾਰ ਹੈ। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਚੰਦਰ ਟੰਡਨ ਬਨਾਮ ਦਿ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (3) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੈਰੇ 12, 15 ਅਤੇ 16 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ:

(15) Appeal allowed.

(i) ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ।

ਦੋ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ।

ਇਹ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੋਈ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ

ਸਜ਼ਾ ਵਿਚ ਅੰਤਰ ਕਿਉਂਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕੁਕਰਮ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(ii) ਪਹਿਲੀ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨੂੰ ਮੀਮੋ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨਾਲ ਢੁਕਵਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਰਸਮੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੀ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੋਵੇ।

(iii) ਜਦੋਂ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਿਰੀਖਣ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤਲਬ ਕੀਤੀਆਂ। ਦੋਸ਼ੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਅਥਾਰਟੀ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

(11) ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਉਸ ਖਾਤੇ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ; ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਘਾਤਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਸੀ।

(12) ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(13) ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਤੱਥਹੀਣ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ। ਇਸੇ ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(14) ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਐਪ I eal ਦੀ ਲੰਬਿਤ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪੈਨਸ਼ਨ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਨਤੀਜੇ ਵਾਲੇ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਗੇ।

(15) Appeal allowed.

ਆਰ. ਐਨ. ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਡੋਲਮਿਨ